

CINOBANSKÝ OBČASNÍK

INFORMÁCIE PRE VÁS OD NÁS

Vydáva obec Cinobaňa | ročník XVII - číslo: 2, 3 | Cena: 0,- € | www.cinobana.sk

Úvodník

Na mieste je sa poďakovať

Kedy inokedy sme mali toľko času premýšľať ako za posledný rok? Konečne sme si usporiadali myšlienky, vrátili sa možno k tomu, čo bolo, rozanalyzovali to a, verím, zmierili sa. Lebo to je najdôležitejšie.

Nájsť mier, pokoj, spokojnosť. Nie všetci však mali čas premýšľať nad svojimi životmi. Zrazu sme zistili, aké malé byty máme. Aké náročné je sklbiť home office s domácim online vyučovaním. Že každý chce zrazu jeť akosi častejšie. Aj tej vody a elektriky sa minie viac.

Čo sme si ale neuvedomili a na čo sme sa nemuseli (vďaka Bohu) sústrediť a premýšľať o tom, je to, že sme stále fungovali relatívne normálne – že ráno sme vstali a rozsvietili svetlo – a elektrika išla. Otočili sme kohútikom, že si ideme umyť zuby – a voda tiekla. Dokonca bol ráno otvorený obchod a v ňom čerstvé rožky. Jednoducho sme sa síce stali súčasťou „morovej epidémie“, ale do stredoveku nás nevrátila. Nič z toho však nie je zadarmo.

Až keď som z okna sledovala tých pár

hmýriacich sa mravčekov, ktorých homeoffice nezavrel doma, uvedomila som si, koľko veľa ľudí je proste nenahraditeľných a stará sa o to, že si ráno mám čo dať na raňajky a môžem si potom v pokoji umyť zuby. A ešte niekto po mne odvezie smeti a neostávajú sa hromadiť na ulici. Dokonca sa našli aj takí, čo v zime odhŕňali chodníky a teraz na jar začali kosiť. Niektorí, kto šoféroval ten autobus, ktorým som sa viezla k lekárovi. Lekári, sestričky a všetok personál v nemocniciach. Obrovské množstvo ľudí na testovaní. Tisíce predavačiek a predavačov, ktorí mi to jedlo na raňajky predali. Pekári a všetci potravinári, vďaka ktorým som mala čo jeť. Poštári a kuriéri – s kuriérom som si už aj potykala, lebo sa u nás otočil niekoľkokrát za týždeň. Majitelia reštaurácií nosiaci na vlastných rodinných autách s detskou autosedáčkou pizzu zo svojho podniku. Krčmárka čapujúca mi pivo do krčahu, návrat do minulosti, ale nepodpor ju. Všetci úradníci a štátna správa, samospráva a kraje, ktoré zrazu riešia už vyše roka krízový manažment – naplno, každý deň, v obrovských číslach – informovanie, organizovanie testovania, očkovania a iných vecí. Kto nakúpi seniorovi, ktorý žije sám a ocitne sa náhle v karanténe? Policajtov, ktorí sa zrazu museli stať predĺženým zdvihnutým ukazovákov hygienikov ani nehorvím.

Jednoducho, pri inom zamýšľaní je dobre si uvedomiť, aké tisíce ľudí sú potrebné na zabezpečenie nášho relatívne základného každodenného fungovania a ako to bravúrne zvládli. Bez reptania, bez nároku na odmenu či uznanie. Posielame ťeda aspoň tiché

ĎAKUJEME!

Simona Albertová

Dotazníkový prieskum PHSR

Vážení občania,

obec Cinobaňa v súčasnosti pripravuje nový strategický dokument - **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Cinobaňa na roky 2022 - 2027**.

Je to dôležitý dokument, ktorý stanovuje víziu a rozvojové aktivity obce. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) je nevyhnutnou podmienkou pre získavanie dotácií zo štátneho rozpočtu ako aj zo zdrojov Európskej únie. Jeho vypracovanie zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

Radi by sme vás oslovili na zapojenie sa do procesu prípravy formou dotazníkového prieskumu.

Dotazníkový prieskum slúži na identifikovanie vašich potrieb a požiadaviek pri ďalšom rozvoji obce Cinobaňa. Je pre nás dôležité zistiť vaše názory na súčasnú situáciu obce a na jej budúce smerovanie. Výsledky tohto prieskumu budú slúžiť výhradne na spracovanie programového dokumentu PHSR.

Dotazník je dostupný on-line na webovom sídle obce www.cinobana.sk, ako aj v tlačenej podobe ako príloha v tomto Občasníku.

Vyplnený dotazník je treba priniesť na obecný úrad, prípadne vhodiť do poštovej schránky pri vchode na obecný úrad do **14. augusta 2021**.

Ďakujeme.

Ilustračný obrázok, zdroj internet

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

Nezabúdame na našich predkov

„Na prítomnosti je príjemná činnosť, na budúcnosti nádej a na minulosti spomienky.“ **Aristoteles**

Minulosť je všetko dianie, ktoré sa už uskutočnilo, ktoré nemožno už ani zmeniť ani ovplyvniť a ktoré je pevne a nezmeniteľne usporiadané v časovo uplynulom období, nachádzajúc sa na časovej osi pred súčasnosťou, teda úhrn toho, čo bolo a čo už nie je. Aj preto sa v miestnom spolku Slovenského červeného kríža rozhodli túto minulosť pretaviť do hmotnej podoby.

Foto zdroj: archív OÚ

Myšlienku p. A. Špákovéj vytvoriť v Katarínskej Hute pamätnú izbu sa v tomto roku vďaka OÚ v Cinobani, starostovi p. J. Melicherovi a MS SČK Cinobaňa - Katarínska Huta podarilo zrealizovať.

Slávnostne sme ju otvorili v piatok 16. júla 2021.

Vystavené portréty a postavičky sklárov som začala vyrábať už v minulom roku. Postupne sme s členkami výboru zozbierali od obyvateľov množstvo dnes už vystavených predmetov. Desiatky hodín našej práce, práce p. A. Špákovéj, Ľ. Hedlovej, H. Pikovej a A. Petrášovej priniesli svoje ovocie. Pri čistení a ukladaní predmetov do regálov som často myslela na ich majiteľov, ktorí sa ich dotýkali v minulosti.

Život v Katarínskej Hute bol ťažký. Premeniť žeravú hmotu

na výrobky, ktoré preslávili Katarínska Huta vo svete, bola veľmi náročná práca. Sklári svojim potomkom nezanechali polia, ani majetky. Zdedili talent, zručnosť a lásku k sklu. Naši prastarí a starí rodičia si z Katarínskej Huty vytvorili miesto, kde sa im na dobu, v ktorej žili, žilo pomerne dobre. Bola tu učňovská, základná a materská škola, potraviny, krčma, kaderníctvo, kino, pošta, železničná doprava, lekári.... Nič z toho sme si nedokázali zachovať dodnes.

Dúfam, že táto pamätná izba vyvolá u starších obyvateľov spomienky na ich mladosť a život v Hute, keď sused bol človekom, na ktorého sa mohli spoľahnúť, keď sa Hutou ozýval po práci spev, keď ľudia neboli ľahostajní k miestu, na ktorom žili. Veľmi by som si priała, aby aj súčasným obyvateľom záležalo na Hute a jej budúcnosti. Nebudem prezrádzať, čo všetko sa v pamätnej izbe nachádza. Výbor MS SČK vás pozýva na jej návštevu každú **prvú nedeľu v mesiaci od 16:00 do 18:00 hod.**

Mimo otváracích hodín si návštevu môžete dohodnúť na **č. t. 0917 96 35 42.**

Vstupné je ľubovoľné. Tešíme sa na vašu návštevu.

Za výbor MS SČK **Lubica Adámková**

Foto zdroj: archív OÚ

Stavanie mája

Máj je pôvodne mladý stromček, najčastejšie smrekový, jedľový alebo brezový, ktorý mal symbolický význam a bol výrazom prírodného mýtu o boji zimy s jarou, smrťou so životom; symbol na jar sa obnovujúcej prírody.

Aj v tomto roku v posledný aprílový večer, predvečer prvého mája, vyrástol v centre našej obce máj ako symbol jari.

Už sa stáva pravidlom, že tradičné udalosti v obci, medzi ktoré patrí aj stavanie mája, nie je možné organizovať tak, ako po iné roky. Z dôvodu zabránenia šíreniu ochorenia COVID-19 sa musela aj táto tradícia prispôsobiť okolnostiam. Už tu nevystupujú deti s tradičným programom, pesničkou sprevádzané muzikou, tancom, spevom, ani nie sú prítomní ľudia, ktorí by, si prišli spríjemniť deň účasťou na akcii, o škvarákoch a poháre vína už ani nehovorím.

Vzhľadom na jarnú mimoriadnu situáciu na území Slovenskej republiky zostala táto tradícia tichou akciou za účasti skupiny dobrovoľných hasičov a zamestnancov OÚ Cinobaňa, ktorí si aj tento rok pod vedením starostu obce Jozefa Melichera stavanie mája zobrali pod patronát. Bez prítomnosti verejnosti, spoločnými silami s pomocou rebríkov a lán osadili na námestí tradičný máj, ktorý sa nádherne vynímal nad obcou.

Tento máj však dominoval obci len do večera. V noci sa do obce

Foto zdroj: archív OÚ

dostavila partia zakomplexovaných bytostí, ktorí si zrejme frustráciu zo svojich nenaplnených životov riešili tým, že zničili dielo, ktoré má prinášať radosť všetkým obyvateľom obce.

Asi sa cítili víťazoslávne, keď s nadšením utekali s odťatou chvojčikou a pripevnili si ju na strechu auta. Ani im nevadilo, že im vypadol telefón a že boli zaznamenaní všetkými kamerami v obci od cintorína cez námestie, obecný úrad až po križovatku pri mlyne. Len vďaka tomu, že nedošlo k žiadnym škodám na majetku a zdraviu, nebolo na nich podané trestné oznámenie, keďže sú známe tváre, číslo auta, ako aj telefonát na privolanie posíl, keď prví dvaja nevládali postavený máj zrušiť!

Vzhľadom na udalosti bolo však potrebné znova máj postaviť. Znova to bolo na bedrách dobrovoľných hasičov a zamestnancov OÚ Cinobaňa. Chcem sa preto za to všetkým srdečne poďakovať.

Mgr. Peter Katona

S MATICOU / vedieť viac...

Kto ho má v knižnici, zdvihne ruku - budú nás tisíce

Kde bolo, tam bolo, za siedmimi horami, siedmimi dolinami, kde sa piesok lial a voda sypala... Ako inak sa dá začať rozprávanie o našom najznámejšom rozprávkari? Pavol Dobšinský – náš slovenský kráľ rozprávok.

v Revúcej ako asistent u evanjelického farára a etnografa Samuela Reussa. Vďaka svojmu zamestnávateľovi sa začal venovať zbieraniu a vydávaniu slovenskej ľudovej slovesnosti. Od roku 1852 pracoval ako pomocný redaktor v časopise Slovenské pohľady, neskôr pôsobil ako kaplán, v rokoch 1858 – 1861 ako profesor slovenského jazyka a literatúry v Banskej Štiavnici, a napokon sa usadil v Drienčanoch, kde od roku 1861 pôsobil ako kňaz. Zomrel 22. októbra 1885 na silný zápal pľúc. Oženil sa celkom dvakrát – prvý raz si vzal Paulínu Schmidtovú. Jeho druhou manželkou sa stala Adela Medvecká-Čajaková, vdova po Jankovi Čajakovi a sestra Terézie Vansovej. Je ťažké vymenovať všetko, čím tento významný dejateľ bol – učiteľom, spisovateľom, zberateľom a vydavateľom ľudových rozprávok, povestí a legend, publicista, redaktor, kritik, prekladateľ, básnik, folklorista a mnoho iného. Niekedy ho prezývajú aj slovenský Homér –

podobne ako Homér a jeho tvorba je zdrojom poznania života a zmyšľania a príbehov starovekých Grékov, aj Dobšinský zbiera po celý život „múdrosť našich starých“, ako slovenské rozprávky, povesti, povedačky sám nazval. Vo svojej zbierkovej a vydavateľskej činnosti dokazuje, že slovenský ľud má obrovskú fantáziu, dokáže vytvárať krásne príbehy plné ponaučení, snovej skutočnosti, hravého jazyka, ale aj napätia, strachu, boja dobra a zla. Ukazoval, že slovenské národné povedomie musí byť hrdé a posilnené práve touto bohatou ľudovou slovesnosťou.

Bol by určite nadšený, keby vedel, že rôzne vydania jeho zbierky Slovenské rozprávky sa nachádzajú v každej knižnici každého dieťaťa – že jeho – teda naše ľudové rozprávky dávajú s nadšením starí rodičia svojim vnukom na narodeniny a každé Vianoce ich Ježiško priniesie pod tisíce vianočných stromčekov. Čerpajme z nich aj dnes to, prečo ich v pôvodnom zámere Pavol Dobšinský zbieral – aby sme boli hrdí na tajomno našich predkov, na našu bohatú a tvorivú literárnu históriu, na krásu našej ľudovej slovesnosti – v speve, tanci, v slove. A verme – dobro nad zlom vždy nakoniec zvíťazí.

Za MO MS Cinobaňa Simona Albertová

Ilustračný obrázok

Narodil sa v rodine evanjelického farára v Slavošovciach. Vzdelanie získal na gymnáziu v Rožňave a Miškovci. Od roku 1840 študoval na evanjelickom lýceu v Levoči.

V roku 1850 úspešne doštudoval a zložil farársku skúšku. V rokoch 1848 – 1849 sa pridal k revolučnej armáde a neskôr sa stal vojacom cisárskeho vojska. V roku 1850 – 1852 pôsobil

Napísali nám...

Podakovanie ev.a.v. c., farárke pani Mgr. Kataríne Kučerovej Trtlovej

V dnešnej tak náročnej a ťažko skúšanej dobe, aká nás navštívila a v akej nás nečakane pandémia korony zastihla, dobre padne preladiť na inú "nôtu" hlbokým zamyslením sa a s pripomenutím poučných myšlienok od našej ev.a.v. c. sestry farárky pani Mgr. Kataríny Kučerovej Trtlovej. Dlhodobu obmedzené možnosti návštev chrámov božích či iného

kultúrneho vyžitia sa obyvateľstva robia z nás v dôsledku izolácie v mnohých prípadoch ľudí tak trochu iných, v mnohom obmedzovaných. Preto iba s vďakou vítame akýkoľvek úprimný príhovor, dobre mienenu radu či inak pripomenutie zo strany každého, kto tomu druhému praje iba to najlepšie. Doba akú žijeme v dôsledku sociálnej izolácie, veľmi nepriaznivo

Foto zdroj: K. Trtlová-Kučerová

pôsobí na psychiku každého. Vaše hlboké myšlienky v zamyslení, aké nám čtená sestra farárka Kučerová adresujete, iba vítame. Nútia pristaviť sa, zamyslieť, možno aj nad zmyslom života, zmeniť naše postoje a konanie a počínanie. Vo vašej záslužnej práci, akú so zaničením sestra farárka Kučerová vykonávate vám želáme iba dobré zdravie a mnoho ďalších požehnaných dní.

PhDr. Jela Macková

Život na samote

Foto zdroj: Vabnovci

Dnes sme čistili potok, bolo 18 stupňov teplúčko. Dali sme si gumáky a vhupli do potoka zbierať konáre. Vypíľovali stromy na Murárke, bolo tam veľa, veľa konárov vo vode, ale po dobrej kávičke sa dobre robí. Všimli sme si, že sem

doletelo viac myšiakov. Krúžia nad vypílenými stromami a lovia. Sme veľmi radi, že môžeme bývať v lese a vidieť živé zvieratá. Máme na našom červenom orechu drozda, ktorý na ten orech chodil aj v zime. Prikrmovali sme ho orechmi. Áno aj, drozd dokáže so svojím zobákom rozpoliť orech. Sýkorkám sme dávali slnečnicu. Zhotovili sme im búdku a dúfame, že u nás zahniezdia. Potom tu máme čiernu veveričku, nie je tu stále, ale chodí na orechy. Videli sme aj diviaky prebehnúť cez cestu od nás z okna. No a srnky sem chodia, a aj

som ich odfotila. Dve boli pri našom plote a ostatné sme fotili inde. Písali sme na ochranu zvierat, či nám dovoľia mať bocianie hniezdo na našom stĺpe. Veľmi sme to chceli. Je tu potok, majú tu žaby. Ale neodporúčajú nám to, lebo cez stĺp vedie elektrika a boja sa, že sa bociany do neho zamotajú. Je nám to ľúto, my sme posledný dom v Katarínskej Hute, takže žiadni susedia. Nikomu by bociany nevadili. Raz sme videli v potoku čierneho bociana, a to bolo upršané počasie. Tu v dedine je biely bocian, tak sme sa čudovali, odkiaľ doletel ten čierny. Trosku som vám priblížila

naš život v lese, v našej horárni.

Touto cestou vám chceme povedať veľké ďakujem pán starosta, za nové značky pri našej horárni. Ďakujeme aj za odvezené pneumatiky z traktorov, ktoré sme našli pri lese.

Vabnovci

Foto zdroj: Vabnovci

KOMPOSTOVANIE V OBCI

Ilustračný obrázok

Obec Cinobaňa zabezpečila pre svojich občanov, vlastníkov rodinných domov a spoločností bytoviek kompostéry, ktoré sú určené pre domáce kompostovanie.

Jedná sa o typ kompostéra H2+ od spoločnosti MEVA – SK Rožňava, v objeme 910 litrov.

Je vyrobený z recyklovaného materiálu, odolný voči UV žiareniu a poškodeniu.

Je vybavený spodnými a bočnými

dvierkami pre vyberanie kompostu zospodu a zo všetkých strán s hrúbkou steny 5,0 – 8,0 mm.

Kompostéry slúžia k podstatnému zrýchleniu kompostovania a možno v nich zužitkovať cez 30% odpadu z domácností, znížiť tým náklady na odvoz domových odpadov a tým sa významne podieľať na riešení problematiky hospodárenia s odpadmi.

Každý vlastník RD si bezplatne prevezme kompostér v kotolni na sídlisku v Cinobani v pracovné dni

18.8. až 19.8.2021, v čase od 7:00 hod. do 14:00 hod. a zabezpečí si jeho montáž v domácich podmienkach.

Kompostéry sa dodávajú v demonte.

Návod na obsluhu kompostérov a príručka na správne kompostovanie bude obyvateľom dodaná pri prevzatí kompostéra.

Tešíme sa, že aj vy prispějete k separácii biologicky rozložiteľného odpadu v našej obci.

Ing. Lívia Bračková

ZBER KUCHYNSKÉHO ODPADU

V priebehu augusta sa na stanovištiach separovaných zložiek objavia ďalšie zberné nádoby určené na zber

tekutých zložiek kuchynského odpadu z domácností.

Bude sa jednať o 120 litrové dvojplášťové kované zberné nádoby s dvojitým dnom, čím bude zabezpečené to, že z takejto nádoby nebude vytekať tekutý odpad na cestu.

Zberné nádoby, ktoré budú mať nosnosť až 120 kg v plnom objeme, sú stabilné, nedajú sa prevrátiť a nedostanú sa k nim hľadavce.

Obec zatiaľ objednala 15 ks takýchto nádob a budú umiestnené na stanovištiach v Cinobani, Turíčkach a Katarínskej Hute.

Periodicita vývozu tekutých zložiek odpadu bude každý týždeň.

Zároveň žiadame občanov, najmä obyvateľov bytoviek o dodržiavanie čistoty a poriadku okolo zberných nádob.

Ilustračný obrázok

Do zberných nádob bude možné vyhadzovať zvyšky jedál: pečivo, ryža, šupky zo zemiakov a ostatnej zeleniny, polievok, nápojov atď.

Ing. Lívia Bračková

Všimli sme si

↳ v Katarínskej Hute bola v parčíku nad sklárňou pre najmladších obyvateľov umiestnená nová šmykačka s hojdačkou

Foto zdroj: archív OÚ

↳ rekonštrukciu interiéru vstupnej chodby a novej sobášnej miestnosti v kultúrnom dome v Cinobani

Foto zdroj: archív OÚ

Foto zdroj: archív OÚ

↳ osadenie nového oplatenia a opravu schodov na miestnom cintoríne v Cinobani

↳ prelakovanie parkiet a javiska v hlavnej sále kultúrneho domu

Foto zdroj: archív OÚ

↳ výsadba javorov rôznych kultivarov na miestnom cintoríne v Cinobani

Foto zdroj: archív OÚ

Foto zdroj: archív OÚ

Ing. Lívia Bračková

OBEČNÉ INSÍGNIE

Erb obce

Erb, pečať a vlajka tvoria trojicu základných symbolov obce. Symbody obce treba mať v rovnakej úcte a vážnosti ako štátne symboly.

Nesmú sa preto používať v takých prípadoch, kde by ich použitie mohlo vzbudiť dojem ich znevažovania.

Erbovníctvo má pôvod v západnej Európe, kde sa zrodilo začiatkom 12. storočia. Bezprostredne bolo viazané na existenciu rytierskeho stavu a na jeho praktické potreby. Erby udeľoval panovník, boli symbolom stavu a výsad šľachtického majiteľa.

Erb – znak je heraldické štítové znamenie, ktorého podstatou sú heraldické figúry – delenie štítu a štylizované obecné figúry – symboly. K úplnému zloženiu erbu patrí prilba, klenot a prikrývadlo. Heraldická tvorba vyžaduje používanie čistých a sýtych farieb a nepripúšťa tieňovanie farieb. Pravidlá heraldickej tvorby pripúšťajú používanie štyroch farieb (červená, čierna, modrá a zelená) a dvoch kovov – tinktúr (zlata a striebra, ktoré môže nahradiť biela a žltá farba). Môžu sa používať aj kožušiny (hermelín, kuna, veвериčka a sobol). Nefarebné zobrazenie erbu vyžaduje grafické zobrazenie šrafovaním, bodkovaním a prázdnu plochou. Nie je dovolené klásť farbu na farbu a kov na kov, ale vyžaduje sa striedanie kovu a farby.

Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prerokovala návrh erbu obce Cinobaňa a odporučila ho na prijatie obecným zastupiteľstvom a na zapísanie do Heraldického registra Slovenskej republiky v tejto podobe: **v zelenom štíte na zlatom (žltom) tróne sedí strieborno (bielo) odetá Panna Mária s dieťaťom (Ježiškom) na pravej ruke, okolo nich strieborná architektúra.** V tejto podobe je erb obce historicky verný, heraldicky správny, umelecky veľmi pôsobivý. Je navyše jedinečný. Madonu s dieťaťom v gotickej architektúre nepoužila žiadna ďalšia obec na Slovensku.

Mestské symboly sa na Slovensku objavujú už v 13. storočí. Boli súčasťou mestských pečatí potrebných pri overovaní listín, čo priamo súviselo s rozvíjajúcou sa vlastnou administratívou. Spečatovanie listín patrilo medzi najrozšírenejšie formy potvrdenia. Pečať vznikla v minulosti z úradnej potreby overovať písomné dokumenty. K rozšíreniu používania obecných pečatí došlo u nás v druhej polovici 18. storočia v dôsledku urbárskej reformy. Mnohé pečate obcí z toho dôvodu nachádzame hlavne na urbárskych písomnostiach – urbároch a na listinách súvisiacich s vykonávanou investigáciou – kontrolou dodržiavania urbára a na písomnostiach obecnej samosprávy.

Pečať nie je erbom. Obsahuje identifikačný

symbol lokality a pre väčšinu obcí je základom tvorby erbu. Zobrazenie obsahovalo celú škálu motívov. Od poľnohospodárskeho motívu, vinohradníckeho motívu, náboženského motívu, zamestnanckého motívu až po zobrazenie zvierat, rastlín, architektúry atď.

Historickým symbolom Cinobane je cirkevný motív. Gotický farský kostol bol síce zasvätený sv. Kataríne Sienskej, na pečatidle zo 14. storočia je však vyrytá Madona s dieťaťom. Kostol už za reformácie získali evanjelici, za protireformácie ho načas stratili. Opäť evanjelickým je nepretržite od r. 1620.

Na najstaršom pečatidle Cinobane Madona s dieťaťom sedí na tróne v nike gotického chrámu. Podľa tohto pečatidla bol kostol pôvodne zasvätený Panne Márii a v obci stál už v 14. storočí. Pečať už od 14. storočia nedatuje iba architektúra, ale aj kruhopis, ktorý je vyrytý v gotickej majuskule: * SIGILLV(m) . SVEINA . SISVIS. Cinobaňa sa totiž pôvodne

menovala Svinia. Posledné slovo je skomolené - pravdepodobne zle prečítané. Pečať, presnejšie jeho odtlačok, poznáme iba z publikácie A. Mocsáryho, ktorá vyšla r. 1826.

Tento istý znak bol vyrytý aj do pečatidla z r. 1804. Letopočet ukončuje kruhopis: * SIGILL(um) . CZINNOBANIENSIS (!) * 1804. Na tomto pečatidle je architektúra zjednodušená, pôsobí ako oltárny obraz. Odtlačok pečatidla sme našli na dokumente z r. 1850.

Kde najvyššie viala cinobanská vlajka?

Niektorých našich rodákov zavedú koničky, povinnosti či iná činnosť do rôznych kútov sveta. Mnohí majú v sebe kus patriotizmu nielen voči krajine, z ktorej pochádzajú, ale so sebou si nesú aj štipku ich srdcu blízkych miest svojich predkov. Svoju hrdosť k rodnej hrude vyjadrujú vztýčením alebo rozvinutím obecnej vlajky. Na akých miestach vo svete už viala naša obecná vlajka? To vám z časti prinášame v nasledujúcich riadkoch.

Foto zdroj: Julo Jarábek

V roku 2007 viala na najvyššom kopci Bulharska a vlastne celého Balkánu - z Musaly (j.č. Musala) v

nadmorskej výške 2925 m.n.m..

V hornom rade: Jana Jarábeková, Julo Jarábek, Miro Garaj. Dole: Zuzana Jarábeková a Lucia Kožiaková

Cinobanská vlajka viala aj na najvyššom kopci Slovenska - na Gerlachu (2655 m.n.m.), r. 2007.

V hornom rade: Miro Garaj, Julo Jarábek. Dole: Zuzana Jarábeková, Jana Jarábeková.

Práve opísané pečatidlo Cinobaňa určite používala až do začiatku nášho storočia. V druhej

Súčasná pečať

polovici 19. storočia obec vedľa neho používala aj trojriadkovú nápisovú pečiatku s textom v dvoch jazykoch: GEMEINDE SZINOBÁNYA K.ÓZSÉG.

Pečať obce zo 14. storočia je natoľko pozoruhodná, že si zasluhuje heraldickú úpravu a v súčasnosti obnovu.

Vlajka obce pozostáva z pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej (1/8), bielej(1/8), žltej(1/8), bielej(2/8), (žltej(1/8), bielej(1/8), zelenej (1/8). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi, t.j. dvomi zásrhmami, do tretiny jej listu.

Áký je rozdiel medzi zástavou a vlajkou?

Vlajka je najvyšší symbol, ktorý existuje. Je to kus textilu, ktorý má presne stanovený pomer strán (v našom prípade je to 2:3), predpísané sfarbenie, kompozíciu a je primárne určená na vztýčovanie na stožiar. Jediný prípad, keď slúži bez stožiara, je pri pohrebe. Zástava je odvodená od vlajky. Môže mať pomer 2:3, ale môže byť aj dlhšia, napríklad 2:5. Podstatné je, že zástava je vždy pevne spojená so žrdou. Môže sa inštalovať na budovu, môže sa niesť v sprievode.

Symbody obce Cinobaňa sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou C-73/98.

Spracoval Mgr. Peter Katona

Foto zdroj: Julo Jarábek

Na základe podkladov Jula Jarábeka spracoval Mgr. Peter Katona

Hasičský hlásnik

Rubrika o požiaroch a iných mimoriadnych udalostiach v obci a blízkom okolí, ako aj o aktivitách a opatreniach DHZO Cinobaňa a OR HaZZ Lučenec.

Každodenný život pravidelne dokazuje, že Dobrovoľní hasiči obce Cinobaňa majú celoročne dostatok príležitostí vyskúšať si svoje schopnosti v praxi. Aj v predchádzajúcom období sa

vyrazila zásahová jednotka v počte 3+1 na zásahovom vozidle Tatra 815 v zložení Peter Katona, Ján Benčo st., Ján Benčo ml. a Karol Albert. Na mieste požiaru už zasahovali profesionálni členovia HAZZ zo stanice v Poltári. Bolo zistené, že požiar zachvátil osobné motorové vozidlo, ktoré horelo intenzívnym plameňom. Z dôvodu hrozby vznietenia príľahlej trávnej plochy a blízkeho lánú zasiatych obilnín od poletujúcich iskier sa členovia DHZO vyzbrojili prenosnými hasiacimi vakmi a postrekovačmi hasili malé ohniská horiacej trávy na krajnici vozovky. O intenzite požiaru svedčil aj prúd roztaveného hliníka, ktorý tiekol od horiaceho auta a roztavený asfalt cesty. Bohužiaľ, po tak devastačnom pôsobení ohňa sa vozidlo nepodarilo zachrániť a po jeho uhasení a zdokumentovaní príslušnými orgánmi bolo naložené a odvezené na šrotovisko. Členovia DHZO Cinobaňa následne upratali pozostatky vozidla a pozametali vozovku. Zostáva otázkou, či by posádka vozidla mohla zabrániť požiaru vozidla včasným použitím ručného

hasiaceho prístroja v aute. Každopádne po tejto skúsenosti odporúčame každému vodičovi umiestniť do vozidla aspoň jeden kus funkčného ručného hasiaceho prístroja.

Ďalšia udalosť sa odohrala len o štyri dni neskôr. Operačným strediskom B. Bystrica bol 10.07.2021 o 14:55 hod. vyhlásený poplach so žiadosťou o výjazd zásahovej jednotky do obce Tomášovce, kde požiar zachvátil areál bývalej hydinyárne. Po vyhlásení poplachu pre členov v pohotovosti o 15:10 hod. k požiaru vyrazila zásahová jednotka v počte 3+1 na zásahovom vozidle Tatra 815 v zložení Peter Katona, Ján Benčo st., Jan Benčo ml. a Marián Gombala. V mieste požiaru už zasahovali dve vozidlá s členmi HAZZ Lučenec a jedno vozidlo zo stanice v Poltári. Po príchode DHZO Cinobaňa už bol požiar pod kontrolou a my sme pomohli zasahujúcim hasičom so zabezpečením požiariska. Po ukončení zásahu nás veliteľ zásahu uvoľnil a my sme sa vrátili s vozidlom do požiarnej zbrojnice.

Naši dobrovoľní hasiči sa však nezúčastňujú len na mimoriadnych situáciách, ale vykonávajú aj výchovno-preventívnu činnosť. Dňa 04.06.2021 na Deň detí zabezpečili ukážky hasičského

Foto zdroj: Peter Katona

zásahu v rámci učebných osnov Ochrany života a zdravia a nevyhnutného obslužného personálu organizovaného Základnou školou s materskou školou Cinobaňa a predviedli deťom cinobanskej školy a škôlky za prísneho dodržania všetkých bezpečnostných podmienok ostrý zásah so skutočným ohňom a jeho uhasením. Taktiež predviedli použitie protipodňových bariér a vybavenie nového protipodňového vozíka. Nakoniec deti v horúčave osviežili už tradičnou sprchou za použitia vodného dela.

zbm. Mgr. Peter Katona,
veliteľ DHZO

Foto zdroj: Karol Albert

prihodili udalosti, ktoré si vyžadovali ostrý zásah našich dobrovoľných hasičov.

Dňa 6. júla o 18:20 hod. bol členom požiarnej jednotky Jánom Benčom st. spozorovaný mohutný kúdol dymu za obcou Cinobaňa v smere na Točnicu. O 18:24 hod. bola udalosť ohlásená veliteľovi DHZO Mgr. Petrovi Katonovi, ktorý o 18:25 hod. vyhlásil pohotovosť pre členov miestneho DHZO. O 18:26 hod. bol operačným strediskom B. Bystrica vyhlásený poplach so žiadosťou o výjazd zásahovej jednotky. O 18:36 hod. k požiaru

príhodili udalosti, ktoré si vyžadovali ostrý zásah našich dobrovoľných hasičov. Dňa 6. júla o 18:20 hod. bol členom požiarnej jednotky Jánom Benčom st. spozorovaný mohutný kúdol dymu za obcou Cinobaňa v smere na Točnicu. O 18:24 hod. bola udalosť ohlásená veliteľovi DHZO Mgr. Petrovi Katonovi, ktorý o 18:25 hod. vyhlásil pohotovosť pre členov miestneho DHZO. O 18:26 hod. bol operačným strediskom B. Bystrica vyhlásený poplach so žiadosťou o výjazd zásahovej jednotky. O 18:36 hod. k požiaru

Foto zdroj: archív ZŠ s MŠ Cinobaňa

SODB 2+21 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov ako jediné zisťovanie umožňuje zapojenie všetkých obyvateľov SR. Sčítanie prinieslo nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o domácnostiach obyvateľov a ich bývaní. Mnohé zo zisťovaných údajov v sčítaní obyvateľov, domov a bytov sú jedinečné a nie je možné ich v rovnakom rozsahu získať inak.

Sčítanie obyvateľov je ukončené. Občanom, ktorí sa z rôznych dôvodov nesčítali sami, pomohli naši asistenti sčítania, na obecnom úrade alebo priamo v domácnostiach ľudí. Po skončení sčítania môžeme konštatovať, že prvé elektronické samosčítanie využilo až 1738 osôb, možnosť sčítať sa s asistentmi sčítania využilo ďalších 225 občanov obce.

K 13.6.2021 bolo sčítanie v obci uzatvorené, sčítaných bolo spolu

94 % obyvateľov.

Sčítanie obyvateľov neobišli ani drobné problémy. Obecny úrad hlavne počas poslednej fázy sčítania kontaktovali občania, ktorí mali pochybnosti, či sčítaní sú alebo nie, prípadne si chceli overiť, kto z ich príbuzných sa ešte nesčítal. Obec však podľa zákona o ochrane osobných údajov prístup k takýmto údajom nemala a nemá, a preto občanom v tejto oblasti vyhovieť nemohla.

Ďalším bežne sa opakujúcim problémom bola aj skutočnosť, že si občania vo svojom sčítacom formulári uviedli svoje maloleté deti, avšak nesčítali ich zadáním rodného čísla, čím boli mylne presvedčení, že sa sčítala celá rodina.

Všetky tieto problémy boli konzultované s pracovníkmi štatistického úradu a veríme, že do budúcnosti bude možné odstrániť takéto a podobné problémy, samozrejme so zachovaním ochrany osobných údajov občanov.

Podľa informácií zo štatistického úradu v súčasnosti prebieha administratívne dosčítavanie ľudí, ktorí tak počas obdobia určeného na sčítanie neurobili. Oficiálne výstupy z aktuálneho sčítania obyvateľov, domov a bytov by mali byť k dispozícii ku koncu roku 2021. O dostupnosti výsledkov sčítania bude obecny úrad informovať občanov na webovej stránke obce a v Cinobanskom občasníku.

Mgr. Andrea Thuranská

RETRO SERIÁL

Motorové vozidlá v rodinách

Dnes chcem zaloviť v myšlienkach na časy mojej mladosti, pretože vtedy už technika motorových vozidiel bola na slušnej úrovni, ale tieto neboli dostupné každému.

Jawa 350 a 500 sa vyrábala aj v štvortaktnej verzii.

Osobné vozidlá boli ťažko dostupné z dvoch dôvodov: boli oproti zárobkom drahé a predávané množstvami na našom trhu nepokry-

Ilustračný obrázok, zdroj internet

V povojnovom období bolo Československo svetovou jednotkou vo výrobe motocyklov. Naše Jawy či ČZ-ky motorizovali krajinu. Boli to cenovo najdostupnejšie „približovadlá“. Ešte stále žije generácia, ktorá vyrástla na Jawe 50 (ľudovo „Pionier“). Dalo sa na ňom jazdiť od 15 rokov a jeho technika bola tak jednoduchá, že opravy sa vykonávali doma. Pomohlo to aj k zdokonaľovaniu technickej zdatnosti národa. Súčasne s nimi sa vyrábali aj nemenej známe mopedy Stadion. Pre náročnejších motocyklistov boli v ponuke nádherné skútre Čezeta, Tatran či Manet. A nasledovali motocykle Jawa a ČZ s objemami motorov 125, 175, 250 a 350 ccm. Všetko, až na malé výnimky, dvojtaktné.

vali skutočné požiadavky trhu. Vytvárali sa na ne poradovníky a vinkulovali sa na ne finančné prostriedky. Mototechna predávala hlavne škodovky (Tudor, Spartak, 1000 MB, radu 100 a 110, radu 105 a 120, Favorit a úžitková 1203), ktoré v ponuke doplňovali zo ZSSR obľúbené žigulíky (VAZ 2101, 2102, 2103, 2105, Niva), Moskviče 403, 407 a 412, v malom množstve aj Volgy (21 a 24). Z NDR sa dovážali dvojtaktné Trabanty, Wartburgy a úžitkové Barkasy. Z Poľska dopĺňali sortiment Polski Fiat a maluch (Fiat 126) a zopár dodávok Žuk a Nysa. A z Rumunska sa dovážala Dacia a Olcit. V malom množstve boli dovezené aj „kapitalistické“ vozidlá Renault, Simca, Fiat či Saab.

A aké to boli vozidlá? Dodnes si pamätám, že niektoré vozidlá mali otvor v prednom či zadnom čele a v príslušenstve tzv. kurbľu na štartovanie. Bolo to doznievanie mechanického štartovania vozidiel z medzivojnového obdobia. Príprava zmesi pre motory prebiehala v karburátoroch a napriek obohatovaniu zmesi tzv. sytičom sa stávalo, že motor nenaskočil. Vtedy sa pomocou kurbľe ručne roztočil motor. A pomáhalo to. Výrobcom v tej dobe neriešili bezpečnosť vozidiel. Autá nemali posilovače brzd, ani posilovače riadenia. Bezpečnostné pásy začali montovať koncom šesťdesiatych rokov. Do ruských žigulíkov sa montovali pásy Moravan na našom území, pretože sa dovážali bez nich. Nikto sa nezaoberal nejakými detskými sedačkami či

nás. Ak malo auto v typovom označení L (de Luxe), tak malo vymoženosti ako lôžková úprava, lepšie vybavené výplne dverí, príp. otáčkomer. Pneumatiky boli v prevažnej väčšine 13-palcové, diagonálnej konštrukcie a s dušou vo vnútri. Po nástupe radiálnych pneumatík bolo v ponuke málo dezénov (OR6, OR34). Boli to univerzálne celoročné dezény, nebola povinnosť sezónneho prezúvania. V ponuke síce bol aj zimný dezén OR24 a OR32, ale ten využívali hlavne ľudia v horských oblastiach. Záverom len chcem spomenúť, že všetky vozidlá dosahovali maximálne 140 km/hod. pri spotrebe vyše 7 litrov. Premávka bola malá, bola radosť jazdiť. Maximálna rýchlosť nebola obmedzená, cez obce sa jazdilo 60-kou. V nočných

Ilustračný obrázok, zdroj internet

prílhami na bicykloch. Brzdy boli bubnové, jednookruhové. Žiadny antiblokovací systém. Pod autami zostávali stopy oleja z motora a prevodovky, ich prevádzka bola na naše pomery hlučná. Ako chlapci sme však so zatvorenými očami vedeli, aké auto práve prešlo okolo

hodinách sa aj v uzavretých osadách mohlo jazdiť neobmedzenou rýchlosťou. Neboli Stanice technickej kontroly, stav vozidla kontrolovali a pokutovali príslušníci ZNB. No, bola to doba, na ktorú napriek rôznym príkorm rád spomínam.

Julo Jarábek

Chaos v dopravnom značení

Niekoľkokrát týždenne si chodím na vodu do Stupníka. Pešo, samozrejme. Pri pomalom presune si človek viacej všimá veci okolo cesty. Hlavne také, ktoré si pri jazde autom ne všimne. Nie, dnes sa nejdem zaoberať čiernymi skládkami odpadu v jarku za posledným činziakom v Hute, či za plotom sklárne. Dnes iba malé zamyslenie nad dopravným značením v Katarínskej Hute.

Pri ČOV v Katarínskej Hute je na kraji cesty osadená dopravná značka „Cinobaňa, časť Katarínska Huta“. Možno sa teraz dotknem niektorých „hutníkov“, ale pozriem sa na ňu

očami motoristu. Viem, že dopravné značenie má na starosti OSC v Lučenci, ktorá ho osadzuje v spolupráci s dopravným inžinierom DI. A neriešim ani to, kto dal popud na jej osadenie. Jedno je však isté – je to tak trochu unikátna dopravná značka. Pretože – aj keď Katarínska Huta nemá súvislé prepojenie s Cinobaňou a toto označenie by mohlo byť v poriadku, chýbajú mi súvisiace dopravné značky. A síce značka „Koniec obce“ Cinobaňa kdesi pri zlievarni a takisto „Koniec obce“ Cinobaňa, časť obce Katarínska Huta v opačnom smere a následne začiatok obce Cinobaňa. Taktiež chýba „Koniec obce“ smerom na Hrnčiarky, a tiež označenie začiatku obce v opačnom smere. Teda celou dedinou nemusím dodržiavať predpísanú rýchlosť? Rád by som sa dohadoval za takýto priestupok s policajťami...

Ďalšou raritou je značka „Stoj, daj prednosť v jazde“ na železničnom priecestí v Katarínskej Hute. Kým od Cinobane vôbec nie je osadená, od Katarínskej Hute je v stave, v akom ju nemôžem rešpektovať. Nemôžem, pretože sa jej vzhlad nezhoduje s predlohou vo vyhláske. Samozrejme, nekomentujem, či je takáto dopravná značka pri frekvencii pohybu vlakov vôbec potrebná.

A záverom ešte čosi – keď prídem do Cinobane od Lovinky, môžem celou dedinou jazdiť 90-kou. Pretože pri JRD nie je značka „Začiatok obce“, ktorá okrem iného obmedzuje rýchlosť jazdy v obci na 50 km/h. Tá značka pri kladení nového asfaltového koberca ešte bola hodená v jarku, dnes už jej niet.

Julo Jarábek

Týmto žije naša škola

V čom všetkom nám covid nezabránil

Čas, ktorý sme prežili s „koronou“, nás pripravil o kopu zážitkov v škole, kopu akcií, súťaží, no samozrejme nás pripravil aj o čas, ktorý sme mali a chceli venovať učeniu naplno.

Čas, ktorý sme prežili s „koronou“, nás pripravil o kopu zážitkov v škole, kopu akcií, súťaží, no samozrejme nás pripravil aj o čas, ktorý sme mali a chceli venovať učeniu naplno.

nariadení, obmedzení.

Snažili sa „prvostupniari“ a ŠKD v škole, snažili sa aj „druhostupniari“ na dištančnom vzdelávaní doma. Príjmenovali sme si aj významné sviatky jari – Veľkú noc, Deň vody, Deň Zeme, Deň Slnka. Neboli to len plagátky a výtvarné práce či ná-

ľudňajších aktivít ŠKD vymýšľali rôzne zaujímavé aktivity a hry v prírode.

V mesiaci apríl sa uskutočnil aj zápis do 1. ročníka, ale ako inak než netradične – bez detí, bez aktivít, administratívne s rodičmi. No aj tak sa na našich prváčikov tešíme. Pripomenuli sme si aj Deň matiek. Hoci nie slávnostnou akadémiou v kultúrnom dome, ale výrobou veľmi milých darčiekov a aspoň krátkym programom pre mamičky, ktorý si môžu aj teraz pozrieť na stránke školy či na stránke ZŠ s MŠ Cinobaňa na sociálnej sieti facebook. Veľmi zaujímavým darčekom bola výroba kupónov pre mamičky, ktorá im ponúkala v ich sviatočný

deň napríklad – 1 hodinu ticha, voľno od prípravy večere, silné objatie či raňajky do postele.

No a v neposlednom rade sme nezabudli ani na výzvy a súťaže. Veľmi zaujímavá bola telocvikárska výzva – Covid maratón, kde si žiaci merali sily v počte odchodených kilometrov alebo recitačná súťaž Hviezdoslavov Kubín – tu sa vo veľmi dobrom svetle ukázali aj naši prváci. No a starší si zasúťažili vo vedomostnej súťaži Expert geniality show.

A nastal konečne čas, že sme postupne naplnili školu žiakmi, znova sa ozýval krik a džavot a dúfame, že to tak aj ostane.

PaedDr. Lubica Machavová

Foto zdroj: archív ZŠ s MŠ Cinobaňa

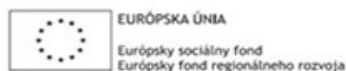
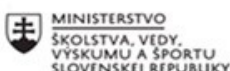
Ale ako sa hovorí: „Všetko zlé je na niečo dobré“, niekedy sme sa museli snažiť ešte viac. Preto, aby sa na nás nezabudlo, aby sme prežili svoj čas plnohodnotne. Raz sme boli v škole, potom zas doma, bolo potrebné dodržiavať mnoho

stenky. Deti so svojimi pedagógmi vyšli von, zobrali vrecia, natiahli rukavice na ruky a vyčistili svoje najbližšie okolie či les, povysádzali kvety v areáli školy, obnovili pocitový chodník, bylinkovú špirálu, jazierka. Pri pobytach v prírode počas popo-

Foto zdroj: archív ZŠ s MŠ Cinobaňa

Projekt gramotnosti finišuje

Takmer dva roky pracujeme na škole v projekte gramotnosti, ktorý je veľmi dobrým pomocníkom pri rozvíjaní tak dôležitých schopností potrebných do praktického života, ako je čitateľská, prírodovedná a matematická gramotnosť.

Nie všetky aktivity sa nám kvôli mimoriadnej situácii podarilo zrealizovať. Snažili sme sa hlavne na extra hodinách projektu priblížiť žiakom dejiny, a tiež krásy Slovenska – v predmete Čítame o Slovensku. Formy boli rôzne - čítanie, samostatné projekty, prezentácie, pracovné listy, cieľ rovnaký – dokázať využívať získané poznatky v živote, dokázať ich využiť v praktickom živote.

Ďalším bol predmet Čítaním za

poznaním, kde sa hlavne využívali rôzne formy čítania, so striedaním obsahu prečítaného. Využívali sme naplno to, čo nám ponúkala naša knižnica. Výstupmi boli portfóliá z vlastných projektov.

Predmet Pokusom a omylom bol pre žiakov 2. stupňa veľmi zaujímavý. Žiaci radi bádajú, vymýšľajú, robia rôzne pokusy, čo im obsah tohto predmetu ponúkal a umožňoval.

Všetky aktivity projektu priniesli mnoho nového, objavného, prispeli k tomu, aby žiaci boli dobre pripravení do života. Je škoda, že „corona“ nás obrala o viac, hlavne praktických, skúseností a aktivít, ktoré sme mali naplánované, no základ projektu bol splnený.

Podpornou aktivitou bol aj rozvoj kompetencií zamestnancov ako nástroj zvýšenia gramotnosti žiakov, bez čoho by logicky učiteľ nemohol pomáhať žiakovi. V rámci rozvoja týchto kompetencií fungovali v škole tri metodicky zamerané kluby na rozvoj gramotností, ktoré zasadali dvakrát do mesiaca a tu sa riešili problémy, vymieňali skúsenosti a rozdávali cenné rady do praxe.

Do budúcnosti si z nášho projektu odnesieme veľa skúseností, chuti pracovať inak, zaujímavejšie, praktickejšie, aby škola a život boli spojené nádoby, ktoré produkujú porozumenie a schopnosť samostatne žiť a existovať.

*PaedDr. Lubica Machavová
manažér monitoringu projektu*

„Perly ducha“ našich žiakov:

- Ktoré sú hlavné vetné členy? **Prísudok a posudok.**
- Vymenuj korunovačné insignie. **Železo a zlatá šiška...**
- Ako sa volajú tí, čo vykopávajú hmotné pramene? **Vodníci.**
- Ako sa volá obec, v ktorej žiješ? **Preambula Ústavy Slovenskej republiky.**
- Hormóny sú látky vylučované

- **konečníkom.**
- Aká rieka tečie cez Lučenec? **Hrom.**
- Fotosyntéza je, keď sa fotia rastliny.
- Ak je na konci vety bodka, aká je to veta? **Posledná.**
- S čím súvisia pranostiky? **S Wikipédiou.**

- Pani učiteľka, ja sa vyvolám....
- Na mape znázorňujeme zelenou farbou stop, hnedou počkaj a modrou môžeš ísť.
- Kde sú uložené písomné historické pramene? **V karburátore...**
- Muž v kresťanskej rodine má v hlave slovo...

Zo zápisov Mgr. Vladimíry Albertovej

Tvorba žiakov

V tejto časti sme sa rozhodli predstaviť vám zaujímavé literárne talenty našej školy. V poézii zaujali prvotiny našich žiakov, ktoré naznačujú, že máme veľmi veľa nádejného mladého talentu. V našom literárnom okienku vám ponúkame ich súčasnú tvorbu.

Báseň k výročiu oslobodenia obce

Ubiehajú hodiny,
ubiehajú roky,
starčekom a starenkám
oťaželi kroky.

Boli časy ťažké,
keď rinčali zbrane.
Plakali najľúbeznejší,
že zostanú sami.

Skončila sa vojna,
svitol krásny deň,
zasvietilo slnko,
svetlá pochodeň.

Všetko pominulo,
žije za nám hej,
každý deň vstávame
vítat' nový deň.

Ako my starneme,
starne naša dedina,
v spomienkach za vracia
cela otčina.

Aj naša dedina
rastie do krásy,
Na minulé chvíle
neraz spomíname si.

Ožila príroda,
vonia lúka, les.
Vonia nezábudka,
vonia orgován,
spomienku na obec
si navždy zachovám.

Tu žijem,
tu chodím do školy,
všetkým ľuďom prajem,
aby šťastní boli

Slovensko

Slovensko je krásna krajina,
je to moja rodná domovina.
Slovensko je moja vlasť,
tu chcem bývať, tu chcem rásť.

Je to moje rodisko,
chráni ma jak stromisko.
Má nádhernú prírodu
a ľudí, čo nesklamú.

Slovensko moje, rád ja mám,
tu som sa narodil, tu chcem
rásť.

Ešte len desať rokov mám
predsa hrdý som na svoj kraj.

Každý, kto Slovenskom prechádza,
všade samé krásy nachádza.
Hory, lesy krásne sú,
No Tatry im kraľujú.

Všade pekná príroda,
radosť na ňu pozerat'.
Na Slovensku rád žijem,
že je tu mier, ďakujem.

Domáce zvieratko

Sníva každé dieťaťatko,
raz mať doma zvieratko.
Sen tento je výzva veľká,
prijmeš že to Peťko, Terka ?

Psiček, vtáčik, mačička,
nie sú hračka maličká.
Či malé, či veľké je,
v každom predsa srdce bije.

Starat' sa však oňho treba,
nie je to však žiadna veda.
Každodenná povinnosť
hrať sa, venčiť, hádzať kosť.

Za stôl sadneš potom až,
keď zvieratko nachováš.
Klietka, búda, pelíšok
a vždy čistý kožušok,

to sú tvoje povinnosti,
nevieš, čo skôr od radosti.
Preto veľmi dobre zväž,
či sa oňho postaráš.

Ohliadnutie sa Návrat do školy

Za prísnych hygienických opatrení sa po dlhých mesiacoch dištančného vzdelávania 10.5.2021 kompletne nastúpilo do školy na prezenčné vzdelávanie.

Zo všetkých žiakov našej školy sa najkratšie doma vzdelávali žiaci I. stupňa, 1. - 4. roč. najdlhšie žiaci II. stupňa 5. - 7. ročníka.

Deviatci krátko po nástupe absolvovali prijímacie pohovory na stredné školy.

Mgr. Vladimíra Albertová

Foto zdroj: archív ZŠ s MŠ Cinobaňa

Foto zdroj: archív DS HrCINA

Amatérské divadlo "NA TAHU"

Niekoľko desiatok milovníkov amatérského divadla sa zišlo v piatok 16.7. 2021 podvečer v školskom areáli, aby si pozreli DS NA TAHU z Červeného Kostelca z Čiech.

Dve veselé moravské rozprávky pre dospelých o láske, o víne a o živote O Frankovce a Anděl, čert a Kača rozosmialo a roztlieskalo publikum, ktoré aspoň na chvíľu zabudlo na každodenné starosti.

Vďaka za tento kultúrny zážitok patrí NOS Lučenec, Obci Cinobaňa a DS HrCINA.

Mgr. Vladimíra Albertová

Kam na výlet - MAGINHRAD

V dnešnom covidovom období začali ľudia objavovať krásy prírody vo svojej domovine. To, čo naša príroda ponúka svojim návštevníkom, niekedy nenahradí žiadna dovolenka v zahraničí.

Veľakrát sa stáva, že ľudia sa každoročne ťahajú na dovolenku do zahraničia, prevažne k moru. Má to svoje dôvody, nič proti tomu nemám. Ale že nepoznajú to, čo majú „za humnami“, to im ku cti neslúži. Preto sme sa v redakcii rozhodli ponúknuť vám rôzne tipy na jednoduché túry v okolí, kde

Ilustračný obrázok, zdroj internet

môžete spoznať prírodné či kultúrne zaujímavosti spolu so svojimi potomkami či priateľmi. Keďže vynecháme najbližšie okolie, ktoré môžete navštíviť v rámci hubárčenia či napr. počas turistickej akcie Cinobanský bludár, budete k ich absolvovaniu potrebovať dopravný prostriedok.

Dnes vás pozvem na peknú prechádzku do rimavskej doliny. Auto odstavíte na parkovisku pri malom rybníčku na okraji Vyšného Skálnika. Od parkoviska vedie značený náučný chodník s informačnými tabuľkami a spestrený vyrezávanými drevenými postavami. Chodník popri chatkách vojde do lesa a počas trasy môžete obdivovať zostatky po ťažbe pieskovca. Sú to umelo vytvorené niekoľko desiatok kubíkov veľké jaskynné priestory, v ktorých vás v lete čaká príjemný chládk. Treba byť však opatrný, zo stropu sa môžu uvoľniť kusy kameňa. Sice som nepočul, že by niekoho privalilo, ale pri skúmaní týchto priestorov to človeka napadne. Týchto jaskýň je okolo chodníka 5-6, pri blúdení chotárom mimo chod-

Ilustračný obrázok, zdroj internet

níka ich je viac. Nejdem sa rozpisovať o ich vzniku a geologickom základe, to si nájdete na informačných tabuľkách. Zatiaľ je chodník pohodový, bez väčších prevýšení. Neskôr pokračuje lúkou nad Nižný Skálnik a tam vstupuje do lesa. Tu začína pomerne strmé stúpanie. Nie je dlhé, ale odmenou za námahu bude na konci stúpania rozhľadňa Maginhrad, z

zad doporučujem zísť dolu kopcom tou istou trasou s tým, že z lúky zídeme do Nižného Skálnika a odtiaľ po asfaltovej ceste do Vyšného Skálnika k autu.

Samotná túra meria asi 6 km, celkové prevýšenie je okolo 300 m a pohodovou chôdzou ju zvládnete za 2,5 až 3 hodiny.

Z Cinobane do Vyšného Skálnika sa dostanete autom cez Poltár, Maštinec a Hrachovo a prejdete tam a späť okolo 60 km.

Tip: Asi 5 km od Vyšného Skálnika smerom na Rimavskú Sobotu je vo Veľkých Teriakovciach štýlová drevená koliba, kde sa môžete po túre najesť či občerstviť.

Viac informácií vám poskytnem na tel.: 0907 351 281

Julo Jarábek

TURISTICKÉ ZNAČENIE

Určite všetci tí, ktorí sa pohybujú po horách, sa stretli s turistickým značením. Dva biele vodorovné pásiky a medzi nimi farebný. Červený, modrý, zelený alebo žltý. A je veľa takých, ktorí ho používajú aj pri túlačkách v neznámych regiónoch. Pre turistov (a nielen pre nich) je to záručný maják navigácie v neznámom teréne. Málokto však vie, že toto značenie musí zodpovedať Slovenskej technickej norme, ktorá určuje všetky aspekty, ktoré musia byť dodržané. Turistické značenie zabezpečujú vo svojich regiónoch vyškolení značkári, ktorých činnosť riadi Komisia značenia pri RR Klubu slovenských turistov.

Aj keď patríme pod okres Poltár, značenie v našom regióne prevádza Komisia značenia z Lučenca. Rozsah jej pôsobenia je od Hajnáčky cez Karanč, ďalej Lysec, Lentvora Budiná, Podkriváň, Vrchdobroč, Jasenin, Kokavu nad Rimavicou a Bučeň po Hajnáčku. Pomerne veľké územie, na ktorom je 362 kilometrov značených turistických chodníkov. Ak vezmeme do úvahy fakt, že značka musí byť obnovovaná každé tri roky, vychádza na každoročnú obnovu 120 kilometrov.

Prvý júnový víkend prebehol značkársky aktív v okolí Cinobane. Mnohí ste určite zaregistrovali zvýšený pohyb neznámych ľudí. To boli oni, tí obetaví turisti, ktorí udržujú znače-

nie v spoľahlivom stave. Zišlo sa tam vyše dvadsať nadšen- cov, ktorí prišli na brigádu. Pre takéto aktívny je vždy potrebné zázemie, aby bola strecha nad hlavou, možnosť navarenia gulášu a prípadne aj iná pomoc od obce, ktorej okolie sa značí. Hlavne kvôli tomu, že akcia prebieha od piatku do nedele. Musím povedať, že Cinobaňa nezostala pozadu za inými obcami. Starosta obce nám ochotne dal k dispozícii priestory kultúrneho domu, za čo mu nesmierne ďakujeme.

Takisto aj ostatným zamestnancom obecného úradu, ktorí nám ochotne pomohli. Snažili sme sa odovzdať používané priestory v stave, v akom sme ich prevzali. Dúfam, že boli v poriadku.

Záverom malá štatistika: Cez náš kataster prechádzajú viaceré turistické značky. Sú to najdlhšia červená z Divína do Utekáča-Drahovej, ktorá náš chotár „líže od Hrnčiarok cez Prieraz na Táňovo“. Potom je tu modrá značka z Lovinobane do Málnica, ktorá križuje náš chotár od Sedla pod Hradným, cez Hrnčiarok po Šutovu

Ilustračný obrázok, zdroj internet

Pokračovanie na ďalšej strane č. 11

Pokračovanie zo strany 10

jamu, kde pokračuje do Málnica. Zelenú značku, ktorú sme s pomocou obce upravili a účastníci Cinobanského bludára ju dobre poznajú, je značka z Cinobane do Hriňovej. Vedie po laznej ceste ponad Šutovu jamu a sedlo Prieraz na Táňovo. Potom ešte sleduje hranicu chotára po Žihľavu, odkiaľ pokračuje do Hriňovej po detvianskom okrese. A ešte jednu zelenú máme v chotári. Je ňou značka z Lovinobane po Sedlo pod Hradným. Vedie po asfaltke do Lovinky a potom popod Kokuš na Striebornú a ďalej do Sedla pod Hradným. A záverom musím ešte spomenúť miestnu žltú značku z Cinobane po Kokuš cez Kopy. Momentálne pracujeme na jej zaradení do systému značenia KST tak, aby zodpovednosť za jej údržbu pripadla Klubu slovenských turistov.

Keď niekedy budete blúdiť po lese a narazíte na turistickú značku, skúste sa zamyslieť, koľko času, obetavosti a nadšenia bolo vynaložené na to, aby slúžila všetkým. Nielen turistom. A poprosím vás, nenechávajte po sebe odpadky po lesoch. Skúste pre podporu turistiky a zachovanie životného prostredia aspoň takýmto malým príspevkom zachovať prírodu pre ďalšie generácie. Veď je to také jednodu-

Foto zdroj: Juló Jarábek

ché – čo si vynesieš hore a nespotrebuješ, dones to domov. A doma to pekne vyseparuj.

Prajem vám krásne chvíle v našich (vydrancovaných) lesoch.

Juló Jarábek

Fejtónovým perom

Nová choroba ???

Nedávno bola diagnostikovaná nová choroba - **VPDSP**:

Vekom Podmieneny Deficit Sústredenia Pozornosti.

Prejavuje sa napríklad takto:

- ☺ Rozhodnem sa poliať záhradu.
- ☺ Keď idem k hadici visiacej na stene garáže, všimnem si, že aj auto potrebuje opláchnuť.
- ☺ Idem si pre kľúč od auta, aby som ho postavil na priestor pred garážou.
- ☺ Pritom uvidím na stolíku v predsieni neotvorenú poštu.
- ☺ Asi bude rozumné sa pozrieť, či tam nie sú nejaké zložienky na zaplatenie.
- ☺ Položím kľúče od auta na stolík a začnem triediť poštu.
- ☺ Pritom vidím kopolu reklamných letákov a idem ich hodiť do odpadkového koša v kuchyni.
- ☺ Vidím, že je plný, takže letáky položím na linku a idem vyhodiť odpadky z koša do kontajnera na ulici.
- ☺ Pritom si uvedomím, že vedľa kontajnera je schránka na poštu, takže by bolo dobré hneď vhoďiť do

schránky i ten list, čo som večer napísal.

- ☺ Idem pre list do izby.
- ☺ Na stole pri liste stojí hrnček s kávou, ktorú som pred chvíľou pil.
- ☺ Vezmem ho do ruky a cítim, že káva už vychladla.
- ☺ Nevadí, uvarím si nový hrnček kávy. Vezmem hrnček a idem do kuchyne.
- ☺ Cestou vidím, že kytica vo váze začína vädnúť.
- ☺ Položím hrnček na parapet, chcem vziať vázu a napustiť do nej čerstvú vodu.
- ☺ Pritom uvidím na parapete svoje okuliare, ktoré som hľadal ráno.
- ☺ Musím si ich dať na svoj pracovný stôl, aby som o nich vedel.
- ☺ Ale najskôr predsa len dolejím vodu do vázy.
- ☺ Položím okuliare, vezmem vázu do ruky a vidím, že za vázou leží diaľkové ovládanie od televízora.
- ☺ Preboha, zase ho budeme večer hľadať.
- ☺ Musím ovládač položiť k televízoru v obývačke.
- ☺ No, ale to počká, najprv je predsa nutné doliať vodu do vázy.
- ☺ Idem do kuchyne a napustím vodu do vázy. Pritom mi vyšplechne na kuchynskú linku.

Ilustračný obrázok, zdroj internet

- ☺ A trochu i na podlahu.
- ☺ Idem do kúpeľne pre handru, aby som to utrel.
- ☺ Potom sa vraciam do predsiene a premietam, čo som chcel urobiť.

Večer: záhrada nie je poliatá, auto nie je umyté (a *nemôžem k nemu nájsť kľúče*), na okne je hrnček so studenou kávou, kvety vo váze sú už úplne zvädnuté, list nie je vhoďený do schránky (a *tiež ho nemôžem nájsť*), stratili sa mi okuliare a televízor musíme ovládať ručne, ovládač je bohvie kde.

Divím sa, že nič nie je hotové, aj keď som sa celý deň nezastavil a som dočista uťahaný.

A nesmejte sa, keď takéto stavy nepoznáte! Váš deň sa blíži!!!!

Na základe podkladov z internetu pracoval Mgr. Peter Katona

Múdrosti

- ✓ Neboj sa problémov. Ukrývajú sa za nimi veľké príležitosti.
- ✓ Buď pripravený. Nikdy nebudeš mať druhú príležitosť urobiť dobrý prvý dojem.
- ✓ Nikdy nepremárni príležitosť povedať niekomu, že ho máš rád.
- ✓ Pozoruj východ slnka aspoň raz za rok.
- ✓ Rob viac, ako od teba očakávajú.
- ✓ Buď tam, kde ťa ľudia potrebujú.
- ✓ Kupuj hodnotné knihy, aj keď by si ich nikdy nečítal.
- ✓ Nauč sa vyrábať niečo pekné vlastnými rukami.
- ✓ Vyber si zamestnanie v súlade s tvojimi zásadami.
- ✓ Nikdy nekriticizuj osoby, ktoré ti určujú výšku mzdy.
- ✓ Ak si v zamestnaní nešťastný, odíď.
- ✓ Vždy prijmi podávanú ruku.
- ✓ Nečakaj, že ti peniaze prinesú šťastie.
- ✓ Mysli na veľké veci, ale teš sa z drobností.
- ✓ Snaž sa byť výborný, nie dokonalejší.
- ✓ Pros v modlitbách nie o veci, ale o múdrosť a odvahy.
- ✓ Nikdy nepodceňuj silu láskavého slova a skutku.
- ✓ Buď vdáčný za to, čo máš.

Výmena osvetlenia v telocvični ZŠ

Po rekonštrukcii šatní, sociálnych zariadení a príslušných priestorov telocvične bola v apríli 2021 dokončená modernizácia telocvične výmenou osvetlenia.

Staré osvetlenie na báze lineárnych kompaktných žiaroviek s priemernou životnosťou 10000 hodín, celkovou spotrebou energie 13,8 kWh /na 1 lumen za 1 000 h, svetelný tokom 58 000 lumenov na celú telocvičňu bolo nahradené novým osvetlením na báze LED technológie s priemernou životnosťou 30000 hodín, celkovou spotrebou energie 7,1 kWh /na 1 lumen za 1 000 h, svetelný tokom 140 000 lumenov na celú telocvičňu.

Uvedená zmena sa prejaví hlavne v zvýšenej bezpečnosti pri vykonávaných aktivitách.

Verím, že všetci používatelia školskej telocvične uvedené zmeny ocenia.

Zároveň chcem poďakovať zriaďovateľovi za poskytnuté finančné prostriedky 618 € z rozpočtu obce na uvedené svetidlá.

RNDr. Stanislav Čop, riaditeľ školy

Dovolenka

Máte už svoj zoznam na dovolenku? Viete, čo je pred ňou potrebné vykonať?

Mnohí z vás už svoju tohtoročnú dovolenku absolvovali. Pre tých, ktorých tento zážitok len čaká, sme pripravili niekoľko potrebných rád, aby sa z vysnívanej dovolenky nestala nočná mora.

Overte si situáciu v krajine

- Preverte si politickú a bezpečnostnú situáciu v krajine, do ktorej cestujete.
- Poznačte si kontakty na slovenské veľvyslanectvo.

Cestovné poistenie

- Poistite sa aj ostatných spulucestujúcich.
- Ideálne je rodinné poistenie.

Platobné karty a hotovosť na cestu

- Vhodné je mať so sebou dve platobné karty. Vopred si overte ich platnosť.
- Zoberte si so sebou aspoň malú hotovosť na výdavky, ktoré nie je možné zaplatiť kartou.

Poistenie osobných vecí

- Poistiť si môžete aj osobné veci, doklady a platobné karty pre prípad straty, krádeže či zneužitia.
- V prípade straty či krádeže platobnej karty ju čím skôr zablokujte
- Krádež karty či dokladov vždy nahláste aj na políciu.

Nezabudnite informovať najbližších o mieste pobytu

- Aspoň jedna osoba by mala poznať harmono-

gram Vášho pobytu.

- Kvôli bezpečnosti zväzťe možnosť registrácie na stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí. **Registrácia je bezplatná.**

Zdravie a zdravotný stav

- Skontrolujte si lieky, ktoré každodenne užívate, a nezabudnite si ich pribalíť do príručnej batožiny.
- Pri cestách do exotických destinácií myslíte dostatočne vopred aj na očkovania. Niektoré je potrebné absolvovať aj dva mesiace pred cestou.
- Preverte si protipandemické opatrenia v súvislosti s pandemiou COVID - 19

Prajeme Vám príjemnú dovolenku

Spoločenská rubrika

Jubilanti

- ✿ Ján Hriň
- ✿ Ladislav Hriň
- ✿ Tibor Horváth
- ✿ Mária Kováčová
- ✿ Paulína Gombalová
- ✿ Milan Dibala
- ✿ Viera Deáková
- ✿ Mária Hadbavná
- ✿ Milan Hadbavný
- ✿ Soňa Nezavdal
- ✿ Helena Zoková
- ✿ Anna Melicherová
- ✿ Pavel Slížka
- ✿ Milan Segeč
- ✿ Peter Hédl
- ✿ Viera Korimová
- ✿ Edita Barháčová
- ✿ Pavel Imre
- ✿ Darina Belovová
- ✿ Emília Melicherová
- ✿ Jolana Sujová
- ✿ Emília Indrová
- ✿ Anna Hazuchová
- ✿ Jozef Hergel

Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody v kruhu blízkých prajú členovia

komisie pre občianske záležitosti pri OZ v Cinobani

Narodili sa

- ♥ Dominiĸ Oláh
- ♥ Emíly Tálanová
- ♥ Eugen Bobák
- ♥ Eva Biličová
- ♥ Bella Palík
- ♥ Lucia Demianová
- ♥ Mathias Berky
- ♥ Adela Bútorová
- ♥ Rôdana Zavodán
- ♥ Eriĸ Puntigán
- ♥ Daniela Berkyová
- ♥ Amália Vrba

Opustili nás

- † Veronika Fizeľová
- † Ivan Hauer
- † Miroslav Kršiak
- † Mária Salajová
- † Marta Čomajová
- † Milan Korim
- † Anna Prekopová
- † Ružena Nemcová
- † Ján Deák
- † Helena Halajová

Chválim a ďakujem ...

Začiatkom júla sme boli vymeniť turistický smerovník na Striebornej. Bol som veľmi milo prekvapený, keď som si všimol „nové“ ohnisko. Prehlbené, vyčistené od množstva popola, upravené skaly okolo ohniska a zo skál aj novovytvorený múrik proti vetru. Podľa záznamu vo vrcholovej knihe to bol najčastejší návštevník Striebornej – „Volfik“. Pre neznaných – Peter Volf z Cinobane.

Foto zdroj: internet

Urobil to s priateľmi Jozefom Sujom a Viktorom Feldsamom bez toho, aby na to niekto upozorňoval, aby ich o to požiadali. Jednoducho videli, že je to potrebné a urobili to. Patria k ľuďom, ktorí majú prírodu radi a vedia pre to aj niečo urobiť.

Peter, ďakujem za všetkých, ktorí na Striebornej trávia nejaký čas. Aj za majiteľov okolitých lesov, aj za hasičov ...

Julo Jarábek

Ročník: XVII; Číslo: 2-3/2021; Dátum vydania: august 2021; Vydáva: Obec Cinobaňa, IČO: 00316008. Periodicita vydávania - 5x ročne, Registrované na MK SR pod číslom: EV 3153/09, ISSN 1339-1011 Adresa: Banská ulica 315/1, 985 22 Cinobaňa. Redakčná rada: Mgr. Peter Katona - šéfredaktor, grafická úprava; Mgr. Vladimíra Albertová - redaktor; Simona Albertová - redaktor; Kontakt: Tel.: 0915 886 282, e-mail: tsp@cinobana.sk

Názory čitateľov a dopisovateľov nemusia súhlasiť s názormi redakcie a redakcia za ne nepreberá zodpovednosť. Reprodukcia článkov je možná len so súhlasom redakcie. „Osobné údaje dotknutých osôb sa spracúvajú v súlade s NARIADENÍM EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) a so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Informácie o spracúvaní osobných údajov prevádzkovateľom sú vám plne k dispozícii na webovom sídle www.osobnyudaj.sk/informovanie, ako aj vo fyzickej podobe v sídle a na všetkých kontaktných miestach prevádzkovateľa.